

Et per alias Constitutiones (quas hic non habes) statuit ut impetrantes beneficia ab aliis per annum possesum eximerent, que hic habeantur.

Nihilominus multi impetrabant illa beneficia certo modo vacantia, &c. Unde mala hic expressa ostenduntur.

sententiam, que tamen in rem non transiisset judicatum, processum foret.

§.1. Ac per alias Constitutiones suas, seu Cancellarie Apostolice regulas, voluit, statuit, & ordinavit, quod quicumque Beneficium Ecclesiasticum, tunc per annum immediate precedentem pacifice possessum, & quod certo modo vacare pratenderet, ex tunc deinceps impetraret, nomen, gradum, & nobilitatem possessoris ejusdem, ex qua clare constare posset, quod nullum ipsi possessori in dicto beneficio jus competere, causarum in hujusmodi impetratione exprimere, & infra sex menses ipsum possessorem ad iudicium evocari facere, causamque ex nunc desuper, infra annum, usque ad sententiam definitivam inclusive, profequi deberet, & teneretur, alioquin impetratio predicta, & quacumque inde secuta, nullius existerent firmitatis, & idem impetrans, de damnis & interesse possessorem predictum propterea contingentibus ei satisfaceret. Et si possessorem ipsum injuste, frivole, & indebite molestasse repertus existeret, quinquaginta florenos auri persolvere Camera Apostolica esset adstrictus, nec aliud quam premissa vacationis modus, etiam per literas si neutri, aut subrogationis, vel alias, sibi quoad hoc ut beneficium hujusmodi ea vice consequi, vel obtinere valeret, quomodolibet suffragaretur, illudque nullatenus inane litigiosum propterea censeretur.

§.2. Et cui fide dignorum relatione innotuit, quod hujusmodi voluntate, statuto, & ordinatione non obstantibus, multi exca cupiditate ducti, Beneficia Ecclesiastica, per alios, etiam quoadmodum multo antea tempore canonice eis collata, & possessa, quos valetudinarios, seu senio confectos conspiciunt, aut alias certo modo, cito defuncturos, vel eorum beneficia dimissuros sperant, improbe, ac per media illicita aspirantes, hujusmodi beneficia tamquam certo modo vacantia, & absque alio titulo, seu minus canonico detenta, a Sede Apost. impetrabant, & illorum professoribus, litem super dictis beneficiis sic possessis movebant, & causas hujusmodi contra eos committi faciebant, & alias illos nunc titulos fingendo, nunc crimina impingendo, in ipsis beneficiis inquietabant, & molestabant, nec causas ipsas (prout etiam juxta Constitutionem predictam tenebantur) expediri facere curabant, sed in longum protrahabant, expectantes obitum dictorum possessorum, ut in jure eisdem possessoribus in dictis beneficiis, vel ad alia competente subrogaretur. Sicque per indirectum eisdem impetrantibus votum captanda mortis dictorum possessorum prebatur, ipsique possessores indebite vexantur, ac laboribus, & expensis fatigantur. Et saepenumero vexationem hujusmodi illicitis mediis redimere cogebantur, & quandoque desituti, seu desperati, in anxietatem ducebantur, eorumque beneficia resignare, seu permutare, ac etiam illorum collatores, quominus de beneficiis per obitum dictorum possessorum

vacanti bus, & propter lites hujusmodi, malitiose, & fraudolenter motas, seu confectas, libere disponere, & sua ordinaria auctoritate in premissis uti possent, impediebantur, in animarum ipsorum impetrantium periculum, & dictorum possessorum grave prejudicium, & ordinarie potestatis hujusmodi collatorum lesionem.

§.3. Attendentes malitiam hominum non esse indulgendum, sed potius obyandam, ac volens ipsorum beneficia obtinentium, quieti & securitati providere, Constitutionem predictam innovando, & ad impetrantes beneficia illorum, qui aliquo evidenti impedimento detinerentur, quamvis senio confecti, aut infirmitate detenti non forent, extendendo, etiam voluit, statuit, & ordinavit, quod de cetero impetrantes beneficia Ecclesiastica cujuscumque qualitatibus, per privationem, & amotionem, vel alias propter commissa, excessus, & crimina, vacantia, vel vacatura in supplicatione desuper porrecta, excessus, & crimina ipsa, ac eorum qualitates, necnon modos, & causas tales, ex quibus de jure privatio ipsa incurfa, aut facienda censetur, & similiter impetrantes, etiam per modum devolutionis, beneficia tamquam certo modo vacantia, & ab aliis etiam non senio confectis, nec infirmitate, aut impedimento detentis, tamquam nullo, seu minus Canonico titulo possessa, modum vacationis illorum in supplicatione desuper porrecta, specificae, & determinate, ac dispositive exprimere teneantur, & antequam decretum citationis a iudice cui causa commissa fuerit, per se, vel procuratorem eorum petant, coram eo juramentum, quod credunt ea que sic expresserunt, vera esse, & posse ea probare, corporaliter prestare, & deinde excessus, & crimina, aut modum vacationis hujusmodi, proponere, & deducere, & intra octo dies observationem termini ad articulandum, per eum, vel procuratorem suum suo ordine, & loco, ita quod si ipse terminus sic non servetur, dicti octo dies, post observationem termini secundo loco servati, quicumque is fuerit, cucurrisse censetur factam immediate sequentes probare, necnon ex tunc infra annum, similiter a die impetrationis eorum computandum, causam contra eosdem possessores, usque ad definitivam sententiam prolationem inclusive profequi debeant, & teneantur.

§.4. Quodque impetrationes de beneficiis tamquam per privationem, & amotionem, vel alias propter commissa, excessus, & crimina vacantibus, vel vacaturis, absque causa, seu causarum, privationis, & amotionis, aut excessuum, & criminum vacationem hujusmodi causantium, necnon tamquam de certo modo vacantibus, etiam per modum devolutionis, absque modi vacationis specificae expressione, etiam pretertextu quorumcumque clausularum quomodolibet implicitarum, & quantumcumque pregnantium, etiam quod cause, & excessus, ac crimina, necnon modi vacationum hujusmodi in literis pro expressis habeantur, vel

Pontifex ideo formam de cetero servanda in impetrationibus beneficiorum ponit.

Et impetrationes aliter factas invalidas, & nullas declarat.

vel

Vel etiam dispositive exprimi possint, disponentium in supplicationibus insertarum, eisdem impetrantibus nullatenus suffragentur, & quacumque subrogationes per ipsos impetrantes de beneficiis, que etiam cum hujusmodi expressione impetraverint tanquam litigiosis, in jure, vel ad jus eorum, quos hujusmodi excessus, & crimina perpetrasset, aut quorum beneficia per devolutionem, aut alias certo modo vacasse narraverint, a Sede Apostolica, vel Legatis ejus quomodolibet impetranda, seu etiam Motu proprio concedenda, nisi quod impetrantes excessus, & crimina, aut modum vacationis hujusmodi intra dictos dies observationem dicti termini ad articulandum per ipsos impetrantes, aut eorum procuratores, ut praefertur, non autem per eos, aut ipsorum procuratores factam, quod excludendos, post dictos dies ipsos impetrantes a probatione excessuum, seu criminum, aut modi vacationis predictorum nihil operari volumus, contra possessores beneficiorum, que impetraverint, probaverint, etiam si alia excessus, & crimina, privatione, aut privationis declaratione digna, etiam ante lapsum dictorum octo dierum probaverint, nullius sint roboris, vel momenti. Quodque subrogationes hujusmodi, si ii contra quos hujusmodi impetrationes fiunt, in itinere propter id suscepto, quod post excommunicationem citationis, etiam per edictum factae, etiam si de dictorum citatorum notitia aliter non apparuerit, propterea attentum praesumat, defuncti fuerint, etiam si senes, aut valetudinarii, seu impediti, ut praefertur, non extiterint, aut etiam ii, contra quos hujusmodi impetrationes fiunt, morte violenta decesserint, licet nullum penitus argumentum, aut nulla conjectura habita fuerit, quod colligantur id fecerint, aut de tali morte culpabilis, seu conscius fuerit, locum non habeant. Et si post lapsum dicti anni, vel etiam eo durante, & istis octo diebus post dicti termini ad articulandum, absque probatione predictorum excessuum, seu criminum, aut modi vacationis per ipsos impetrantes, vel eorum procuratores observationem elapsis, contingat possessores dictorum beneficiorum, seu aliquos ex eis decedere, aut eorum beneficia simpliciter, vel ex causa permutationis, aut alias quomodolibet in Romana Curia, vel extra eam vacare, non censentur propterea beneficia ipsa litigiosa, de hujusmodi beneficiis sic vacantibus provideri, & alias libere disponi possint, in omnibus, & per omnia, ac si contra dictos possessores aliqua lis modo praemissa mota non fuisset.

Impetrantibus penas hic descriptas imponit.

§.5. Et nihilominus impetrantes predicti ad ambita beneficia hujusmodi obtinenda censentur perpetuo inhabiles, necnon vexatae parti omnia damna, interesse, & expensas persolvere teneantur, ac omnibus, & singulis beneficiis Ecclesiasticis, per eosdem impetrantes obtentis, seu triennio suspensos noverint. Quibus, si se in eis proprietate injecerint, ipso jure privati sint, Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

ac calumniose de periurio, juxta canonicas sanctiones, puniatur. Decernens novas provisiones super impetrationibus predictis pro tempore, etiam antequam dicti octo dies elapsi fuerint, iis in quorum favorem emanaverint, in fraudem hujusmodi Constitutionis non suffragari. Et si iis, qui impetrationes modo praedicto fecerint, beneficia sic impetrata resignaverint, quoadmodum id fecerint, illis, quibus de beneficiis hujusmodi per resignationem de eis factam, & admittam provifum fuerit, praesenti Constitutioni subiacere, & in eodem statu in quo dictus resignans tempore hujusmodi resignationis erat, quoad hoc censi, & esse.

§.6. Sicque in praemissis omnibus iudicandum fore sublata &c. irritum quoque &c. Placet, publicetur, & describatur. A. Lecta, & publicata fuit in Cancellaria Apostolica die sabbati 27. Aug., & successitve undecima Decembris anno millesimo quingentesimo quatuagesimo primo.

XXXV.

Innovatio literarum Bonifatii PP. VIII. super solutione Decimarum, cum declaratione, quod de distributionibus quotidianis Decima etiam solvi debeat.

Decretum irritans. Papa subsc. D.P.A.VIII. 11. Decem.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

PAULUS PAPA III. Ad futuram rei memoriam.

§.1. CUM sicut accepimus diversa Capitula Cathedralium, & Metropolitanarum, ac Collegiarum Ecclesiarum sub praetextu, quod earum massa, seu mentis Capitulares distributionibus quotidianis content, de fructibus, & redditibus certis earundem decimas pro tempore impositas solvere differant in magnum Camerae Apostolicae praedictum.

Cause hujus Constitutionis.

§.2. Nos attendentes, quod se. re. Bonifacius Papa VIII. de distributionibus quotidianis decimam solvi debere declaravit, ejusdem Bonifacii Praedecessoris nostri vestigiis inherentes motu proprio, & ex certa scientia volumus, decernimus, & declaramus, quod quacumque Capitula Cathedralium, & Metropolitanarum, ac Collegiarum Ecclesiarum per totam Italiam etiam in Regno Siciliae consentientia de distributionibus quotidianis in fructibus certis consistentibus, & alias juxta formam extravagantis Bonifacii Praedecessoris hujusmodi solve-re, & ad id per censuras Ecclesiasticas, & alia opportuna juris remedia pro decimis penultimis, ac ultimis per nos impositis, quam in futurum imponendis cogi, & compelli debeant.

Declaratio, de qua in rubi.

§.3. Non obstantibus Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, & consuetudinibus, privilegiis quoque, & literis Apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros ac Nos & Sedem Apostolicam quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus illorum

Derogatio contrarium.

B b

illorum tenores, causas, & effectus presentibus pro sufficienter expressis habentes harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane quidquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Fides transumptorum.

§.4. Et insuper volumus, & dicta Apostolica auctoritate decernimus, quod presentium transumptis manu alicujus Notarii, publici subscriptis &c.

Dat. die 26. Novem. 1541. An.VIII.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 26. Novemb. 1541. Pontificatus nostri Anno VIII.

XXXVI.

Inquisitorum haeretice pravitatis facultas procedendi contra omnes etiam regulares, praedicantes, aut proponentes scandalosas propositiones, & a Fide Catholica discrepantes.

PAULUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Ordinum.

IN Apostolici culminis specula divinae gratiae munere collocati, nihil magis esse nostri officii duximus, quam sedulo, ac diligenter omnia circumspicere, quae catholici Nobis commissi gregis custodiae, ac conservationi conferant, illamque in primis curam suscipere, ut quae materiam scandalali praebere possent, penitus succidantur, ac radicibus extirpentur, nec ea usque pululare sinantur.

Causae hujus Constitutionis.

§.1. Cum itaque sicut accepimus in nostrae Bononiae, ac Mediolani, & quamplurimis aliis Italiae Civitatibus & locis, nonnulli saeculares, ac etiam religiosi praetextu quorundam indultorum, ac concessionum seu privilegiorum, & exemptionum a Sede Apostolica per ipsos obtentorum, & ab Inquisitoribus haeretice pravitatis, in eisdem Civitatibus, & locis per Sedem Apostolicam, aut illius auctoritate deputatis illorum jurisdictione exemptos praetendentes, varias propositiones scandalosas, & erroneas, ac piarum mentium offensivas, & quandoque etiam haeresim sapientes, ac Catholicae Fidei minus consonas, Christianaeque pietati, & bonis moribus minime conformes, publice proponere, ac disputare, & pro viribus sustinere, necnon populis praedicare, non sine magno Christianissimorum animarum periculo, ipsiusque Fidei detrimento, & totius religionis opprobrio temere audeant, & praesumant.

Concessio facultatis procedendi contra quoscumque regulares & Praelatos privilegiatos non tamen Episcopos.

§.2. Nos qui desideranter in votis gerimus, ut Fides praefata nostris prosperetur temporibus, & pravitas haeretica de sinibus fidelium extirpetur, attendentes non ideo ab Apostolica Sede, privilegia, & exemptiones concedi solitas esse, ut per ea scandalosa, & Fidei diminutio generentur, sed potius ad ea tollendum, & ipsam Fidem augen-

dum, volentesque ne de cetero, per propositiones, & praedicationem, quod absit, animae fidelium prolabantur, obviare, & ne exemptionum praedictarum praetextu valeant talium praesumptores in eorum tam detestabili temeritate perdurare, eorumque iniquitas remaneat impunita, morbo hujusmodi necessariam adhibere medelam, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, volumus, statuimus, & ordinamus, quod Inquisitores praefati in tota Italia, & insula Chii, deputati, & in posterum deputandi, contra omnes, & singulos, tam saeculares quam religiosos quorumvis Ordinum etiam Mendicantium professores, cujuscumque sexus, gradus, status, conditionis, dignitatis, & praeminentiae, non tamen Episcopalis existant, qui propositiones suspectas, scandalosas, periculosas, errores contentes, haeresim sapientes, ac alias Catholicae Fidei minus consonas, Christianaeque pietati, & bonis moribus minime conformes hujusmodi, vel earum quolibet in posterum asserere, seu publice proponere, & populis praedicare audeant, vel praesumant, juxta auctoritatem, & potestatem eis Inquisitoribus, a jure, aut alias quomodolibet, traditam, & concessam, procedere, & inquirere, suamque jurisdictionem exercere debeant. Necnon eis contra illos, juxta praedictam potestatem, ut praefertur, procedendi, & inquirendi, & jurisdictionis hujusmodi exercendae facultatem, quatenus opus sit eadem auctoritate, de novo concedimus.

Claufula praeservativa.

§.3. Decernentes presentibus nostris litteris, nisi per signaturam manu nostra signatam minime derogari posse, irritumque, & inane quicquid fecus super his a quoquo quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Jusso obedientiae Inquisitoribus.

§.4. Districteque inhibentes locorum Ordinariis sub interditi ingressus Ecclesiae, & suspensionis a regimine, & administratione suarum Ecclesiarum, necnon civitatum, & locorum quorumlibet Dominis, Gubernatoribus, & Rectoribus, & aliis quibuscumque, sub excommunicationis latae sententiae, ac bonorum suorum privationis poenis eo ipso, si contra fecerint, incurrendis, ne Inquisitores praefatos quo minus contra propositiones praefatas, vel earum quolibet sub indultorum, concessionum, privilegiorum, & exemptionum eorumdem, & quovis alio praetextu asserentes, proponentes, & praedicantes hujusmodi procedere, inquirere, eorumque jurisdictionem exercere libere possint, & valeant, quovis modo, per se, vel alium, seu alios, directe, vel indirecte impedire praesumant.

Claufula derogatoria.

§.5. Non obstantibus praemissis, & Apostolicis, in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ordinum eorumdem juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegii quoque, & exemptionibus praedictis quibuscumque, sub quibuscumque

que tenoribus, & formis, & per Nos, & Sedem Apostolicam, concessis, confirmatis, & innovatis, quibus etsi pro sufficienti illorum derogatione, de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda foret, tenores hujusmodi pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permanfuris. specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. D. P. A. VIII. 14. Januarii.

§.6. Et quia difficile foret &c. Dat. Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 14. Januarii, millesimo quingentesimo quadagesimo secundo, Pont. nostri Anno VIII.

XXXVII.

Comprobatio gratiarum, jurisdictionum, & indultorum Collegii Fabricae B. Petri Principis Apostolorum de Urbe, cum aliorum privilegiorum concessione.

Hanc Bullam iste Pontifex iterato confirmavit die 10. Januarii 1547. Et Paulus IV. die 24. Junii 1555. ideo non est curandum de intermediis, & respective praecedentibus suspensionibus, & revocationibus. Videre tamen est Constit. III. Clementis VII. quae incipit Admonet supra pag. 31.

PAULUS PAPA III. Ad futuram rei memoriam.

Basilica Sancti Petri de Urbe, diversis Privilegiis indultis decorata fuit.

DUM ad universas Urbis Basilicas, & Orbis Ecclesias, pro injuncto Nobis desuper Apostolice servitutis officio, crebris vigiliis, & assiduis studiis attendimus, ad sacram praecipue B. Petri Apostoli de Urbe Basilicam, eo libentius nostrae mentis oculos convertimus, quod Basilica ipsa in nascentis Ecclesiae sancta institutione, ac primorum Christianae Religionis Clericorum norma, traditionibusque, & sacris institutis, ac divinis regulis, eloquiisque praemunitione extitit, & ab ejus primava erectione varis virtutum meritis semper resplenduit. Quamobrem nonnulli Romani Pontifices Praedecessores nostri, innumeris Basilicam ipsam privilegiis, & dignitatum titulis decorarunt. Unde Nos, eorum ducti exemplo, decet, ut Basilicam ipsam nostris etiam gratiarum muneribus muniamus, & his, quae pro ipsius Basilicae augmento, ac personarum inibi vota sua exolventium, commoditate processerunt, ne in contentione scrupulum labantur, sed firma, & illibata persistant, nostri muniminis adiucium firmitatem, ac ut dubia, quae in privilegiis, & gratiis ipsis suboriri possent, nostrae declarationis adminiculo seponantur, libenter consulimus, ac desuper provideamus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Julius II. pro subventionem Fabricae, his qui personam vel pecuniam

§.1. Sane Nobis nuper pro parte Venerabilium fratrum nostrorum Francisci Alerien., Pauli Nucerin., Petri Aquen., & Philippi Burgi S. Sepulchri Episcoporum, ac dilectissimi Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

etorum filiorum Magistri Joannis Baptistae Cicadae Notarii nostri, & causarum Camerae Apostolicae generalis Auditoris, necnon Raphaelis de Casalibus civis Romani, modernorum Fabricae dictae Basilicae deputatorum exhibita petito continebat, quod nuper postquam fel. rec. Julius PP. II. Praedecessor noster, qui antea, cum ad Basilicam praedictae restorationem operarias manus apposuisset, cognoscens Fabricam hujusmodi absque piis, & largis fidelium erogationibus ad finem optatum perducere non posse: universis Christianissimilibus utriusque sexus, qui infra annum ex certo tempore tunc expresso computandum, in capsa ad id in dicta Basilica collocanda per seipsum mitterent, vel alios mitti, & poni facerent, tantum quantum eorum pia devotio eis dictaret, in pecunia numerata, aut rebus aliis ad opus ipsum convertendis, vel circa dictum opus se personaliter exercerent, seu tunc generali Thesaurario suo, se ad pie erogandum aliquid ad opus hujusmodi, juxta eorum devotionem efficaciter obligarent.

1542. ei subvenire infra annum a die suae concessionis, facultatem concessit.

§.2. Ut idoneum possent eligere confessorum, qui eos a certis tunc expressis casibus absolvere, & super certis etiam tunc expressis in foro conscientiae dumtaxat dispensare possent, facultatem per quosdam concesserat.

Confessorum eligendi, qui certis casibus eos absolveret.

§.3. Et deinde provide attendens, difficile fore praedictas infra annum a die illarum publicationis ad notitiam Christianissimorum ultra montes consistentium pervenire posse, ipsas per alias ad sui beneplacitum prorogaverat. Capiens nonnullarum provinciarum totam Italiam, Siciliam ultra Pharam, Corsicam, Cretam, Cyprum, Rhodum usque Jerusalemam, Dalmatiam, Croatiam, Bosnam, Ungariam, Austriam, Bohemiam, & Poloniam, ac insulas maris mediterranei continentium personas, aut in eis degentes, quae ob locorum distantiam personaliter ad dictam Basilicam se conferendi, aut per alium pias elemosynas pro hujusmodi Fabrica in dictam causam transmittendi omnimodam commoditatem non habebant, ipsarum indulgentiarum participes fieri. Universis eisdem Christianissimilibus utriusque sexus, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & praeminentiae existere, etiam Ecclesiasticis, religiosis, ac aliis saecularibus per universas provincias, & insulas praedictas constitutis, vere poenitentibus, & confessis, qui infra annum, & deinde ad beneplacitum suum a publicatione priorum litterarum suarum praedictarum in dictis provinciis & insulis faciendae computandum, Ecclesias in dictis provinciis & insulis, quas quidam tunc ab eodem Praedecessore deputatus Commissarius nominasset, juxta illius, seu deputandi ab eo providam ordinationem super eo faciendam, devote visitassent, & in capsis ad id in subsidium dictae Fabricae deputandis, pias elemosynas effectualiter ponerent, peccatorum remissiones, & alia spiritalia dona concesserat, & indulerat per quosdam alias.

Posteaque ut hujus concessionis ultra montes etiam essent participes, d. annu ad eius beneplacitum prorogavit, & Commissarium extra montes ad colligendum elemosynas deputavit.

1542. Quo Com-
militio vita
functo, alim
deputavit, &
eleemosynas
elargientibus
plenarii pec-
catorum rem-
issionem co-
cessit.
Tu scias om-
nes Indul-
gentias pro
quibus porri-
genda sunt
manus adju-
trices, revo-
catis esse a
Pio V. in eius
Constit. Et si
dominici.

Confessorique
eligendi licen-
tiam dedit,
qui absolvet
et c.
Tu adverte,
quod Confes-
sionibus, & si-
milia indu-
ta sunt redu-
cta ad for-
mam Concil.
Tria a Pio
IV. in eius
Constit. in prin-
cipio. Et Con-
fessorum eli-
gendorum
formam, &
facultatem de-
claravit Cle-
mens VIII. in
eius Bulla.
Quocumque.

§.4. Et postea eodem Commissario vita
functo, idem Prædecessor alium deputando,
universis Christianis utriusque sexus,
tam Secularibus quam Regularibus Ordini-
um quorumcumque provinciarum & insu-
larum prædictarum, qui juxta eisdem Com-
missarii, aut deputati, seu subdelegati, aut
deputandorum, seu subdelegandorum ab
eo, providam ordinationem super eo faci-
endam, in capis ad id deputandis, juxta
Nuncios, & Commissarii, ac deputandorum,
& subdelegandorum prædictorum ordina-
tionem, & arbitrium, pias eleemosynas
effectualiter posuissent, plenissimam om-
nium peccatorum suorum remissiones con-
sequerentur.

§.5. Et quia cum præfatis Commissario,
seu delegandis & subdelegandis prædictis
convenirent, ut idoneum posset eligere
confessorem Presbyterum Seculare, vel
cujusvis Ordinis etiam mendicantium regu-
larem, qui eorum confessione diligenter
audita, pro commissis per eum delictis, &
excessibus, ac peccatis quibuslibet quantum-
cumque gravibus, & enormibus, etiam in
Sedi prædictæ reservatis casibus ac censuris
Ecclesiasticis, etiam ab homine, vel ad ali-
cujus instantiam latis, de consensu partium,
etiam ratione interdicti incurris, & quarum
absolutio dictæ Sedi reservata foret (præ-
terquam machinationis in personam Summi
Pontificis, occisionis Episcoporum, aut
aliorum Superiorum Prælatorum, & injec-
tionis manuum violentarum in illos, aut
alios Prælatos, falsificationis bullarum, & li-
terarum Apostolicarum, delationis armo-
rum & aliorum prohibitorum ad partes infi-
delium, ac sententiarum, & censurarum,
occasione Aluminum Tulphæ suæ, ac de
partibus fidelium ad infideles, contra pro-
hibitionem suam delatorum,) semel in
vita, & in non reservatis casibus, toties
quoties id petissent, & in mortis articulo,
plenariam omnium peccatorum indulgen-
tiam & remissionem impendere, ac poen-
itentiam salutarem injungere, & Euchari-
stia Sacramentum, præterquam in die Pas-
chatis, & in mortis articulo, aliis anni
temporibus ministrare. Necnon per eos
emissa vota quæcumque (ultramarino, in-
gressu religionis, & castitatis votis dumtaxat
exceptis) in alia pietatis opera commu-
tare. Ac cum simonia in ordinibus, vel
beneficiis commissa labe polluta ad ipsum
opus contribuentibus super irregularitate,
si quam censuris hujusmodi ligati, missas &
alia divina officia, non tamen, in contemp-
tum clavium celebrando, aut alias divinis
se immiscendo, seu alias quomodolibet,
etiam Beneficia Ecclesiastica præmissorum
occasione, vel alias indebite occupando,
præterquam ratione homicidii voluntarii, &
bigamie contraxissent, dispensare, eosque
absolvere. Omnemque inhabilitatis, & infamie
maculam, sive notam ex his proveni-
entem abolere, & ut in susceptis ordini-
bus ministrare, ac si acquisita Beneficia Ec-
clesiastica, quæ ex tunc eis de novo collata
censerentur, & perceptos ex eis fructus,

etiam ratione omissionis horarum canonicarum,
& divinorum officiorum, facta ali-
qua compositione cum eis concedere.

§.6. Necnon super male ablatis, incertis,
vel per usurariam pravitatem quæsitis, etiam
certis, quæ fœnerator ab alio fœneratore
extorsisset, & quæ ipse requisitus usuras re-
stituere paratus non esset, vel alicui priva-
tæ Ecclesiæ deberentur, in quibus tamen
Rom. Ecclesia de jure communi succedere
posset, ac etiam bonis, quæ ad alicujus man-
us pervenissent, & illa habentes, quibus
restitui deberent, ignorassent, vel dubitassent,
quamquam male ablata per eos non
existerent, seu illa ad eos pervenirent.
Et similiter de his, quæ pauperibus, & aliis
piis locis, in genere, & absque ulla specia-
li determinatione, & propriis nominibus
personarum non expressis relicta forent,
pro præterito & futuro, ex tunc temporibus
componere. Ita ut soluta aliqua quantitate
pro dicta Fabrica, eidem Nuncio, vel Com-
missario, vel deputando, vel subdelegando,
ab eo dumtaxat in ipsis capis ponenda,
a reliquorum sic relictorum & male ablato-
rum, ac per usurariam pravitatem extorto-
rum, seu quæ ad eos alias pervenissent, &
cui ea restituere debuissent, dubitabant, vel
ignorabant, ut præfertur, restitutione ab-
soluti existerent, ultra restituere minime
tenerentur. eis concedere, ac illa, quæ
ante publicationem dictarum indulgentiarum
suarum inexacta, etiam si illa Ordina-
riis, pro ipsis tamen incertis, quoquo modo
relicta, donata, & quæ eis quovis modo
obveniebant.

§.7. Necnon quæ ab ipsis Ordinariis, vel
eorum nomine post ipsam publicationem
exacta, & eis quoquo modo soluta. Ac
etiam quæ ante publicationem ipsam, pro
ipsis tamen certis, aut incertis personis, & lo-
cis non debebantur, sed post publicationem
prædictam deberi coeperunt, etiam si ea Or-
dinariis, ut præmittitur, relicta, donata,
aut obventa, tamquam eis indebita per ip-
sum Commissarium, & delegandos, ac sub-
delegandos ab ipso, nomine dictæ Fabricæ,
libere exigi, ac peti, & assequi posse, &
debere, etiam sub censuris Ecclesiasticis,
ac poenis pecuniariis, aliisque juris remediis
opportunitis, invocato etiam ad hoc, si opus
esset, auxilio brachii secularis.

§.8. Ac quoscumque, qui ante ætatem
legitimam ad sacros Presbyteratus ordines
absque aliqua dispensatione se promoveri fec-
issent, & in susceptis ordinibus etiam mi-
nistrassent, ac qui ex quavis licita aut illicita
cognitione proveniente affinitate & consan-
guinitate, aut cognitione carnali, vel
spirituali, inter levatum, & levantem, ex-
cepto simplici aut multiplici gradu. Ac
quoscumque qui publica honestatis justitiæ
impedimento, seu alias quomodolibet im-
pediti matrimonium scienter vel ignoran-
ter, in quarto vel in tertio, ac per copulam
fornicariam, non tamen publicam, etiam
in primo affinitatis gradu contraxissent, &
carnali copula consummassent, si impedi-
mentum hujusmodi in iudicium deductum,
non

Commissaria
dedit etiã po-
testatem co-
ponendi sup-
male ablatis,
incertis, vel
usuris quæsi-
tis, & debitis
Ecclesiæ, cui
Romana suc-
cederet Ec-
clesia, debiti-
que perso-
næ incerte,
vel ignorate,
ac super lega-
tis locis piis,
vel pauperi-
bus incertis.
Nota quod si
non sit con-
positio, inte-
gra de eorum
Fabricæ, ut
max infra
disponitur.

Exigendique
indebita Or-
dinariis &c.

Dispensandi
quoque in
multis casibus

Non fuisse, vel scandalum generare non pos-
set, ab excessu hujusmodi, ac excommuni-
cationis sententia, quam propterea incur-
rissent, injuncta inde eis pro modo culpæ
poenitentia salutari, quæ ad Fabricam hu-
jusmodi dirigeretur, & quod de cetero talia
non committerent, nec committentibus,
auxilium, consilium, vel favorem præsta-
rent, & aliis, quæ de jure forent injungenda,
absolvere, & ut de novo invicem ma-
trimonium contrahere, & in illo sic con-
tracto similiter remanere libere & licite va-
lerent. Prolem tunc susceptam ex hujusmo-
di matrimonio, si qua esset, & ex tunc de ce-
tero suscipiendam legitimam decernendo,
in foro conscientie dumtaxat, tam quoad
alios, quam quoad illos, qui in tertio vel
quarto consanguinitatis gradu existentes,
matrimonium contraxissent, ut præfertur,
quos in utroque foro absolvi, & matrimo-
nium de novo, etiam publice contrahere
posse voluerat. Et cum eisdem promotis su-
per irregularitate, quam etiam in dictis or-
dinibus ministrando contraxissent, quodque
in dictis ordinibus ministrare possent, dis-
pensare.

Amplavit
etiam Fabricæ
bona Ecclesi-
astica indebite
occupata.
Relictaque
pro male ab-
latis incertis
locis piis, &
personis.
Restituenda
que ei cui re-
cepit, ac
relicta, vel
debita Redem-
ptionis Cap-
tivorum.

Relique ex-
ponendas in
conviviis, &
spectaculis pu-
blicis, rem-
pore festivi-
tatum.

§.9. Ac cum quibuscumque, qui bona
Ecclesiarum, monasteriorum, & Ecclesi-
asticorum Beneficiorum quorumlibet habe-
rent, & judicialiter deficientibus probatio-
nibus, ad illorum restitutionem compelli
non possent, etiam si per eos probari posset,
& bona omnia, ac quæcumque legata & alias
quomodolibet etiam hereditatis titulo pro
male ablatis restitutione, relicta hætenus,
& quæ relinqui & legari contingeret in futu-
ra, durante deputatione Nuncios, & Com-
missarii hujusmodi, in quibuscumque testa-
mentis, donationibus causa mortis, codi-
cillis, aut aliis ultimis voluntatibus, per
quoscumque & ubicumque factis, & quæ
durante hujusmodi deputatione factæ forent
quibuscumque incertis Ecclesiis, & piis lo-
cis, aut personis similiter incertis vel absen-
tibus, taliter quod propter ipsorum absen-
tiam merito ab eis notitia haberi non pos-
set. Ac etiam, quæ restitutioni subjacerent
sed in eis, vel ad ea personis, quibus il-
la fieri deberent, receptio non competeret,
necnon quæcumque in testamentis, dona-
tionibus causa mortis, codicillis, aut aliis
ultimis voluntatibus, pro Redemptione
captivorum, etiam si B. Mariæ de Mercede,
& Sanctæ Trinitatis Redemptionis Captivo-
rum Ordinibus, & S. Eulaliæ Barchinonen-
relicta forent, ac hæreditates, & bona de-
cedentium ab intestato, Clericorum, &
Laicorum, etiam ex indulto Apostolico,
aut alias ad Redemptionem prædictam Cap-
tivorum dedicata, pertinere debuissent,
facultate Nunciis & Commissariis concessa
hujusmodi durante.

§.10. Necnon omnes, & singulas pecu-
nias, & res alias, quæ in prandiis, & con-
viviis, ac publicis spectaculis in aliquibus
celebritatibus, ex voto, & statuto, ac con-
suetudine, in quibusvis locis exponi con-
sueverant, & facultate Nuncios, & Commis-
sarii hujusmodi durante, exponi debuissent,

ad Fabricam hujusmodi applicaverat, & sub
restitutione bonorum Ecclesiarum, Mona-
steriorum, & Beneficiorum hujusmodi,
competenti recepta portione, vel quantita-
te pro eis, in Fabricam hujusmodi conver-
tenda, ipsos sic ea tenentes ab ulteriori eor-
um restitutione libere absolvere, & quod
illa retinere libere possent in posterum eis
etiam concedere.

§.11. Ipseque Nuncios, & Commissa-
rius, & quibus vices suas in genere, vel in
specie duxisset committendas, possent du-
bietates quascumque, tam super qualitate
personarum, quibus facultas eligendi Con-
fessorem concedi posset, etiam si compre-
henderentur communia Civitatum, Uni-
versitates, oppidorum, castrorum, villa-
rum, & aliorum locorum, & Collegia, quæ
& illorum singulares persone absolutione a
præmissis, vel aliquo modo præmissorum,
ac dispensatione super eis, vel aliquo eorum
indignissent, quam cetera alia dubia decide-
re, & summam pecuniariam pro consequen-
da indulgentia hujusmodi, & aliis præmissis
limitare, & taxare, ac facultatem eligendi
Confessorem hujusmodi concedere.

§.12. Ac quascumque indulgentias, tam
a dicto Prædecessore, quam a Prædecessori-
bus suis, & Sede prædicta, vel ejus auctori-
tate quibuscumque Ecclesiis, Monasteriis,
Hospitalibus, etiam nostro tunc suo, S. Spi-
ritus in Saxia de Urbe, Ord. S. Augustini,
& aliis piis locis, Universitatibus, Confrat-
ternitatibus, cujuscumque qualitatis, & ad
quemcumque usum etiam laicorum, & cleri-
corum institutis, & singularibus personis
etiam plenariis, invita, ac quascumque
facultates quibusvis personis cujuscumque
dignitatis etiam Cardinalatus honore, aut
legatione fungentibus, super præmissis, vel
aliquo præmissorum eatenus concessas (præ-
terquam ratione sustentationum pauperum,
& miserabilium personarum in Parisien., &
& S. Jacobi de Galitia, ac Portugallia Reg-
nis Hospitalis degentium) quas quoad illo-
rum usum, in provinciis, in quibus dicta
Hospitalia respective sita, secundum Can-
cellaria nostre morem terminandis, & non
in aliquibus aliis locis durare voluerat, ac
expeditionem contra infideles, & hæreticos
concessis, etiam quascumque clausulas præ-
servativas adversus revocationes, & suspen-
siones earumdem in se continentes, quando,
& quoties, & ad quod tempus, Nuncio, &
Commissario præfato, vel deputandis, &
subdelegandis ab eo, videretur opportunum
suspendere, quas omnes, & singulas idem
Prædecessor ad sui beneplacitum suspende-
rat, prohibens quæstas quascumque illarum
occasione fieri solitas.

§.13. Et ut animarum salus eo potius
procuraretur quo magis aliorum egebant
suffragiis, animabus in purgatorio existen-
tibus, quæ per caritatem ab hac luce Chri-
sto unite decesserant, & quæ dum viverent,
sibi ut hujusmodi indulgentia suffragaretur
meruerant, succurrere cupiens, voluerat,
& concesserat, ut si qui parentes, amici,
aut ceteri Christiani pietate commoti,
pro

Commissario
prædicto idẽ
Julius II. de-
dit facultatẽ
interpretandi
dubia exco-
municandi in
sibi
commissis.

Suspendendi
que Indulgen-
tias aliis con-
cessas, ut hie.

Et idem Julius
II. eisdem in-
dulgentias a-
nimabus exi-
stentibus in
Purgatorio
suffragari de-
crevit.

pro ipsis animabus in purgatorio pro expiatione poenarum ejusdem secundum divinam justitiam debitarum retentis, durante commissione Nuncii, & Commissarii ad opus Fabricae hujusmodi, aliquam elemosynam juxta ejusdem Nuncii, vel deputandi ab eo, ordinationem erogassent, ipsa plenissima indulgentia per modum suffragii animabus ipsis in purgatorio existentibus, pro quibus dictam elemosynam pie erogavissent, ut prefertur, pro poenarum relaxatione suffragaretur. Ac omnes, & singulos Christianos hujusmodi, de simili potestatis plenitudine, & liberalitate, qui manus adiutrices ad opus Fabricae hujusmodi porrexissent ac omnes, & singulos eorumdem parentes defunctos, benefactores qui cum caritate decessissent, in omnibus precibus, suffragiis, elemosynis, jejuniis, orationibus, missis, horis canonicis, disciplinis, peregrinationibus, & ceteris omnibus spiritualibus bonis, quae fiebant, & fieri poterant in tota universali sacrosancta Ecclesia militanti, & omnibus membris ejusdem, participes in perpetuum fierent.

§.14. Et deinde pia mem. Leo Papa X. etiam Praedecessor noster praemissa omnia, indulgentias, & privilegia recensens, illaque Motu proprio, ac de Apostolica potestatis plenitudine approbans, & confirmans, & de novo, quatenus opus esset, concedens, certis Commissariis suis in quibusdam provinciis, & locis tunc expressis ad triennium ex tunc computandum deputatis, potestatem concesserat, omnes, & singulos cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis forent, relicta, & applicata praedicta penes se quomodolibet detinentes, ad illorum restitutionem, & solutionem, & notarios, ac tabelliones quoscumque de relictis praedictis rogatos, proposita illis competenti mercede, ad ostendendum eis ad praemissorum effectum toties, quoties requisiti forent, eorum libros, & protocola, & dandum particulas relicta, & applicata concernentes, in publicam, & authenticam formam appellatione postposita, cogendi, & compellendi.

§.15. Et quoniam sicut dictus Leo Praedecessor fide dignorum testimonio accepserat, in locis praedictis quamplures existebant, qui etiam relicta certis locis, & personis, sub aperta, & speciali expressione, & etiam ex voto post annum illa solvere, & exequi etiam requisiti contemnebant, contra defunctorum voluntatem, in animarum suarum, & locorum, & personarum, quibus relicta erant, praedictum, & iacturam, volens animabus, ac locis, & personis praedictis opportune consulere, eisdem Commissariis in solidum etiam dederat in mandatis, ut requisiti ab executoribus testamentorum, seu locis, & personis praedictis, vel eorum nomine, facta aliqua compositione cum eis, super certa parte, in quam convenirent, Fabricae praedictae applicanda, in quam quantum ad id, ipsorum testamentum, & relinquentium in favorem dictae Fabricae, motu, ac de plenitudine praedictis, & ex

certa scientia voluntatem commutaverat, omnes, & singulos dictorum sic relictorum detentores ad effectualem solutionem, coegerent, & compellerent, ac solventes de receptis quietandi, & absolvendi, necnon ad id tot quot duxissent opportunum, cum simili aut limitata potestate substituendi, facultatem, & potestatem, ipsisque solventibus, ac quietantibus a dictis Commissariis obtinentibus plenariam indulgentiam, & remissionem omnium peccatorum suorum, & si saeculares forent, quod possent ad usum censurarum praedictarum eligere sacerdotem idoneum, quem voluissent, concesserat, ac quod praefati deputati eisdem Commissariis computum, & rationem de receptis reddere tenerentur.

§.16. Ac Commissarii, & deputati praedicti possent, & valeret, relicta, & applicata praedicta, quae immobilia forent, per publica bannimenta plus offerenti vendere, & perpetuo alienare, & mobilia quae transferri commode possent ad Fabricam ipsam, absque solutione pedagii seu Gabellae transferre voluerat.

§.17. Et deputandos praedictos, a potestate, & jurisdictione quorumcumque Legatorum Ordinariorum omnium, tam Ecclesiasticorum, quam saecularium, & nulli alteri nisi ipsi Leoni Praedecessori, & certo tunc expresso Iudici voluit subiacere, certis etiam adiectis in contrasacrae poenis, eximerat.

§.18. Ac successive per eum accepto, quod Commissarii per eum deputati praedicti, in prosecutione praemissorum multa invenerant vota, itinera, sive peregrinationes diversis Ecclesiis, in testamentis, & aliis ultimis voluntatibus relicta fuisse, & adhuc tunc inexecuta manere, quodque tam haeredes, quam fideicommissarii hujusmodi votorum, ac aliae particulares personae, officiales commissioni sibi facta conabantur opponere, & contraire, alique complures pias testatorum dispositiones, avaritia obcaecati, aut alia minus iuxta causa, violare nitebantur, & in proprias, sive aliorum utilitates convertere, ac quod quamplures Presbyteri, & Clerici, ac Religiosi diversorum Ordinum, ac piorum locorum, etiam saeculares curam habentes inveniebantur, qui non solum ad eosdem Commissarios, ut ipsis Presbyteris, Clericis, Religiosis, & Saecularibus ex dictorum locorum negotiis in exigendo relicta eis, & eorum locis facta, Commissarii ipsi faverent, & cum eis pro aliqua parte in usum dictae Fabricae convertenda convenire non curabant, verum, etiam requisiti ad id faciendum, aut dicebant, illa nolle exigere, & quemquam ad solutionem vexare, aut mentitis, & confictis quietantis debitorem absolvebant, in fraudem ipsius Fabricae, ac Ecclesiarum, & locorum praedictorum praedictum, ac quod notarii, & tabelliones conabantur ab eis, pro testamentorum, & scripturarum ostensione mercedem extorquere, declaraverat suae intentionis fuisse, praefatos Commissarios suos vota, itinera, & visitationes pra-

Bonaque stabilia vendendi & immobilia ad Urbem absque solutione gabellae transferendi.

Exemptique Fabricae Commissarios a superioritate Ordinariis, & aliorum.

Et super votis & peregrinationibus a testatoribus relictis, & non executis, eosdem Fabricae Commissarios componere posse voluit.

Leo X. praedicta omnia confirmavit, & Notarios ad ostendendum legata praefata cogi posse decrevit.

Et Commissario praedicto dedit facultatem componendi ad utilitatem Fabricae super legatis certis infra annum, non executis ad favorem locorum, vel personarum. Tu scias quia tam partem de his Fabricae debent, ut mox infra designatur.

Praedicta, in testamentis, & ultimis voluntatibus hujusmodi quomodolibet anotata, in usum dictae Fabricae commutare, ac quod dicti Commissarii ipsa inquirere, petere, & exigere possent.

§.19. Decernerent omnes, & singulos cuiuscumque dignitatis, Ordinis, & Religionis existentes, tam Ecclesiasticos, quam mundanos, fraudem, & falsitatem aliquam committentes, aut quietantias, vel scripturas aliquas machinantes, aut facientes, propter quas praedictum ipsi Fabricae, aut impedimentum, vel damnum oriri potuisset, vel inferretur, & eos qui nolle exigere assensissent, ut praefertur, majoris excommunicationis sententiae subiacerent. Et nihilominus eosdem Commissarios suos contra suspectos in praemissis per viam inquisitionis, summarie, simpliciter & de plano procedere, & repositos culpabiles condignis poenis afficere possent, & valeret.

§.20. Notarios vero, & tabelliones praefatos pro eorum competenti mercede, de duobus cum dimidio pro quolibet centenario, quod vigore instrumentorum suorum effectualiter exigerentur contentos esse voluerat, & eos plus petere non posse, & tamen ad ostendendum libros, & eorum protocola teneri decreverat, quoties ab eis fuissent requisiti absque alia expectatione mercedis, sub eadem poena excommunicationis.

§.21. Relicta vero eorum, & aliorum, quibus non solum a septennio infra, sed etiam quocumque tempore ultra facta forent, voluerat sub commissionibus suis comprehendere, & ipsi Fabricae applicata esse, prout applicaverat.

§.22. Ac voluerat super relictis, pro rata eisdem Fabricae obvenienda, etiam super haereditatibus, in quibus usufructuarii, ad tempus, seu ad vitam ipsorum, aut deputati, & in quibus illa solvendi a testatoribus limitatum terminum fore reperirent, etiam ante annum a die obitus eorumdem testatorum computandum, ipsa relicta pro dicta Fabrica exigere.

§.23. Ac relicta, & alia dictae Fabricae applicata per Ordinarios locorum, vel eorum nomine catenus exacta, ab ipsis Ordinariis, penes quascumque personas existentia pro dicta Fabrica vendicare.

§.24. Ac etiam relictorum certis personis factorum, & infra annum etiam non executorum, quintam partem pro ipsa Fabrica, etiam si quibus relicta ipsa facta essent, voluerint illa inexacta relinquere, accipere possent, & valeret.

§.25. Et quoniam in literis facultatum, & Indulgentiarum in favorem dictae Fabricae concessarum, & per dictum Leonem Praedecessorem confirmatarum, inter alia continebatur, ut Nuncii, & Commissarii ipsarum facultatum, & Indulgentiarum, & ab ipsis deputandi, possent cum retinentibus relicta facta incertis personis, vel absentibus, taliter quod propter eorum absentiam, merito ab eis notitia haberi non possent, recepta competentis portione, vel quantitate, prout superius enarratur componere, ac

eos absolvere. Et si nonnulli tenentes relicta hujusmodi neglexissent, catenus cum dictis Commissariis, componere, voluerat etiam ut illos sic tenentes, vel quomodolibet occupantes, ad consignandum illa integra eisdem Commissariis suis pro dicta Fabrica cogere, & compellere valeret summarie, simpliciter, & de plano sola facti veritate inspecta, ac omni tela iudicialia posthabita, censuris, & poenis Ecclesiasticis, & aliis pecuniariis, de quibus eis videretur, invocato etiam, si opus foret, auxilio brachii saecularis, super quibus omnibus, & singulis, plenam eis, & eorum cuilibet in solidum, concesserat facultatem, & potestatem.

§.26. Et subsequenter idem Leo Praedecessor per reliquas suas literas ad certum similiter tempus duraturas, certis Commissariis, deputandis seu nominandis, inter alias consimiles supra expressas facultates, in viginti quinque Provinciis, & sub quibus Provinciae supra expressae existebant, concesserat, quod ipsi Commissarii eis, qui sine confessione moriebantur, etiam si infra annum non fuissent confessi, dummodo in eis signa contritionis in articulo mortis apparuissent, ut in loco sacro sepeliri possent, concedere, & contraditores similes poenas incurrisse, declarare, ac summam pecuniarum pro consequenda Indulgentia hujusmodi, & aliis praemissis, ac facultatem eligendi Confessorem, limitare, & taxare.

§.27. Necnon nobilibus, & Presbyteris, ac graduatis, altare portatile, quod cum debitis reverentia, & honore retinerent, & super quo in locis ad hoc congruentibus, & honestis, etiam non sacris, & Ecclesiastico interdico, generali, & speciali, tam Apostolica quam ordinaria auctoritate suppositis, dummodo causam non dedissent hujusmodi interdico, & antequam illucesceret dies, circa tamen diurnam lucem in sua, ac suorum familiarium domesticorum praesentia, juxta formam Capituli Alma, de sent. excommunic. in 6. Missas, & alia divina officia per seipsos, qui Presbyteri erant, aut pro tempore forent, celebrare, seu per alios Sacerdotes celebrari facere, ac tempore interdici hujusmodi divinis interesse, ac Eucharistiam, & alia Ecclesiastica Sacramenta, sine alicujus praedictio, praeterquam in die Dominica Resurrectionis, accipere, & eorumdem corpora Ecclesiastica tradi possent sepulturae, sine tamen funerali pompa concedere.

§.28. Necnon quaecumque juramenta, in quibusvis contractibus instrumentis, obligationibus, praeterquam in forma Camere appositis ad effectum agendi dumtaxat, relaxare, & ab eis, & a quocumque periurio, sine tamen tertii praedictio, absolvere.

§.29. Ac quascumque Indulgentias, etiam illas a media quadragesima usque ad Pascha inclusive, ab Ordinibus Mendicantium publicari solitas, tam ab eodem Leone, quam a suis Praedecessoribus, & a Sede praedicta, vel ejus auctoritate, quibuscumque

Commissariis dedit potestatem permittendi in locis sacris sepeliri mortuos absque confessione &c.

Altareque portatile Presbyteris &c. concedendi. Ad hoc videndum est Conc. Trid. Sess. 22. cap. 1. post Canonis, & Sess. 25. c. 12. de Regular.

Juramentaque obligationum ad effectum agendi, relaxandi.

Indulgentias locorum piorum, & alias suspendendae.

Fraudemque contra Fabricam circa executione committentes, & officiales exigere volentes excommunicationi subicit, & per Commissarios puniri iudic.

Notariosque cogi ad ostendendum libros oblata mercede duorum cum dimidio pro centenario, pecuniae exigenda.

Relicta etiam ante septennium a commissione Leonis X. comprehendenda voluit.

Et super rata Fabricae obvenienda componi posse.

Et quaeque per Ordinarios de spectantibus ad Fabricam indicari per Commissarios.

Relictorumque certorum & infra annum non executorum quintam partem capere.

Legataque incerta, (si non sit copositio) integra idem Leo II. Fabricae debere decrevit.

que Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, etiam S. Spiritus predicto, & aliis piis locis, Universitatibus, Confraternitatibus cuiuscumque qualitatis, & ad quemcumque usum, etiam Laicorum, & Clericorum institutis, & singularibus personis cuiuscumque dignitatis, etiam Cardinalatus honore, aut Legationis officio fungentibus, super premissis, vel aliquo premissorum hactenus tunc concessas, ac expeditionis contra Turcas, & hereticos, etiam quascumque regulas preservativas adversus revocationes, & suspensiones earundem in se continentes, certis locis tunc exceptis quando, & quoties, & ad quod tempus Nuncio, & Commissario prefato, vel deputandis, & subdelegandis ab eo videretur opportunum, suspendere, prout idem Leo illas suspensas fore declaravit, ac Processiones publice, ad effectum Indulgentiarum publicationum fieri.

Processiones ad publicationem Indulgentiarum indicendi.

§.30. Et populum, ac Religiosos omnes cuiuscumque Ordinis, etiam exemptos pro huiusmodi operibus peragendis ad sonum Campanae evocari facere possent, districte congregati tenerentur, sub excommunicationis poena procedere, relicto digniori loco deputatis, & subdelegatis, ad ipsas Indulgentias exequendas, & dicti Commissarii a censuris, & poenis predictis, satisfactione previa absolvere, & illas remittere, ac suspensionem huiusmodi Indulgentiarum relaxare.

Transumptio que Commissario plenam fidem dari voluit.

§.31. Quodque etiam transumptis, & confessionalibus, in dictis Provinciis, insulis, & finibus, quibusvis personis per prefatum Nuncium, & Commissarium, ac deputandos, & subdelegandos ab eo subscriptis, & suo sigillo dumtaxat munitis, fides adhiberetur, Apostolica auctoritate, per literas predictas, licentiam, & facultatem concesserat, & voluerat, atque mandaverat.

Clemens VII. sic. in rubrica quoad d. Fabricam disposuit, ut supra.

§.32. Et postremo recol. mem. Clemens Papa VII. similiter Prædecessor noster. Volens opus predictum, quod per Prædecessores predictos perfici non poterat, &c. Omititur residuum narrative quia Bullam ipsam Clementis VII. habes sup. fol. 31.

Hic Pontifex Adrianus VI. induit d. Fabricam confirmavit.

§.33. Et postmodum per Nos etiam accepto quod a quampluribus in dubium revocabatur, an revocationis per Nos in crastinum nostre assumptionis ad Summi Apostolatus apicem, in genere factæ vigore, Indulgentias, facultates, & privilegia, tam per prefatos, quam Adrianum PP. VI. Prædecessores nostros, Fabricæ, & Collegio prefatis concessa comprehendere intendissemus, Nos, motu & scientia similibus, Indulgentias etiam plenarias, privilegia, facultates, prerogativas, & indulta, per prefatos Prædecessores eisdem Fabricæ, & Collegio concessa, cum omnibus, & singularis literis desuper confectis contentis, adversus revocationes, & suspensiones huiusmodi in pristinum statum, in quo ante eandem revocationem quomodolibet existebant, prefata auctoritate Apostolica plenarie restitueramus reposueramus, & reintegraveramus, illasque prout per dictos Prædecessores

iores concessa erant, in omnibus, & per omnia quatenus opus esset, de novo concesseramus.

§.34. Et nihilominus, omnes, & singulos Fabricæ predictæ Commissarios cuiuscumque dignitatis etiam Episcopalis, gradus, vel conditionis existerent, eatenus quomodolibet per Collegium dictæ Fabricæ deputatos; necnon omnes commissiones, & facultates eis concessas, & factas revocantes, eosque ab huiusmodi commissionibus absolventes, Collegio prefatis, & quibusvis ab eis ad id deputatis, alios Commissarios idoneos, qui Ecclesias, que pro consequendis huiusmodi Indulgentiis visitare deberent declarare, necnon super publicatione ipsarum Indulgentiarum inquirere, & procedere, ac falsos Quæstores, Commissarios, & Procuratores debite punire.

Revocatisque omnibus Commissariis, totum negotium Collegio dictæ Fabricæ remisit cum facultate preceptam.

§.35. Necnon quibuscumque Regibus, Ducibus, Principibus, & aliis, tam secularibus, quam Ecclesiasticis, personis cuiuscumque gradus, præminentia, & conditionis existentibus, in quorum dominiis, districtibus, & locis aliqua Ecclesiæ essent, quas ipsi ex elemosynis ex dictis Ecclesiis colligendis reparare cupiebant, partem elemosynarum predictarum, de qua cum dictis Regibus, & aliis personis prefatis convenissent, ad dictum effectum dare, & assignare.

Principibus dimittenti partem elemosynarum pro reparandis Ecclesiis in eorum dominiis existentibus.

§.36. Necnon super bonis in direptione Urbis subtractis si persone illa, quibus restitui debuissent omnino ignorabantur, ad usum dictæ Fabricæ componere, & ut illa detinentes, si debitam diligentiam pro inveniendis ipsorum bonorum dominiis fecissent, & ipsos invenire non potuissent, soluta ea pecuniarum quantitate, de qua eisdem Commissariis videretur, ad illorum restitutionem aliter non tenerent, concedere, libere, & licite valerent.

Compendique super ablatis in direptione Urbis.

§.37. Deputandi facultates, & potestates prefatas in se etiam retinendi, ac omnia, & singula in singulis literis singulorum Prædecessorum, & nostris huiusmodi contenta faciendi, procurandi, exercendi, ordinandi, & exequendi, dummodo Commissarii ad hoc deputandi persone essent Ecclesiasticæ, & speciales super eo a dicto Collegio literas haberent, plenam, & liberam facultatem concesseramus.

Et cetera alia faciendi iuxta formam literarum Romanorum Pontificum Prædecessorum, dummodo Commissarii deputandi persone Ecclesiasticæ.

§.38. Ac etiam per alias, tam in dicta Basilica, quam in singulis Civitatibus, Castris, Terris, & Locis per universum Orbem consistentibus, & illorum matricibus, seu aliis ad id designandis Ecclesiis, unam utriusque sexus Christianidelium, tam Ecclesiasticorum, quam Sæcularium societatem, sub invocatione dicti Principis Apostolorum erexeramus, & ordinaveramus. In qua Nos primo, & deinde carissimos in Christo filios nostros, Carolum Rom. Imp. & Franciscum Francorum Regem ac quoscumque alios utriusque sexus, Sæculares, & Ecclesiasticos Christianifideles cuiuscumque conditionis existerent, qui ex eorum bonis Fabricam huiusmodi juvarent in ipsam Confraternitatem descripsimus. Quibus Con-

Postea idem Paulus II. societatem Principis Apostolorum erexit, & Confratribus multis gratias concessit.

fraternitatem ipsam infra triennium a die publicationis ingredientibus, & pro dicta fabrica de bonis sibi a Deo collatis, iuxta discretionem, seu providam ordinationem Commissariorum, desuper a Nobis pro tempore deputatorum, seu ab eisdem deputandorum, super eo faciendam erogantibus, tam ipsis, quam per modum suffragari animabus Defunctorum, que in caritate decessissent, Indulgentias, & peccatorum remissiones, etiam plenarias per predictos Prædecessores, ac per Nos, in genere, vel in specie ad Fabricam predictam manus adjuatrices porrigentibus, quomodolibet concessas. Et que visitantibus anno Jubilæi Ecclesias ad id deputatas concedi consueverant, necnon illis, qui cum cordis contritione, & oris confessione decesserint, etiam in mortis articulo plenariam peccatorum suorum remissionem consequerentur, cum communicatione omnium spiritualium bonorum, que fiebant, & ex tunc in perpetuum fieri poterant, in Universali sacrosancta militanti Ecclesia, eosdem confratres quampluribus aliis spiritualibus bonis decorantes, concesseramus.

Hispanique d. Confratris Confratribus elemosynarum Fabricæ portigentibus plenarias indulgentias elargitus est, iuxta potestatem.

§.39. Ac postremo eisdem Carolo Imperatoris, & Regis, ut eidem primogenito Ecclesiæ primogenitum locum, ut par erat, darem subditis in Hispaniarum, & illi annexis, Regnis insulis, & dominiis (excepto Regno Siciliae citra Pharum) existentibus, & in eis commorantibus, ac ad illa indecume venientibus, utriusque sexus, tam Sæcularibus quam Regularibus Ordinum quorumcumque dictæ Confraternitatis confratribus vere poenitentibus, & confessis, seu consistendi statuti temporibus propositum habentibus, qui in Nativitatis, Resurrectionis D. N. Jesu Christi, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, vel tribus aliis Festivitatibus, per Commissarium per Nos deputandum, quolibet ex tribus annis designandis, aliquas Ecclesias, seu altaria, dicto triennio durante visitarent, & in capsis ad id deputandis, aliquam piam elemosynam iuxta eisdem Commissarii, seu ab eo deputandi ordinationem pro Fabrica huiusmodi prosequenda, per se, vel alium effectualiter ponerent, plenissimam, etiam sacro Jubilæi centesimo anno Ecclesias Urbis Romæ visitat solitas visitantibus, & ad recuperationem Terræ sanctæ, & sacre Orthodoxæ fidei Catholicæ, & Dominicæ Crucis hostium expugnationem proficiscentibus, ac omnes, & singulas gratias illis concessas, & concedi solitas concesseramus.

Confratrem eligendi, qui absolvat &c.

§.40. Cum potestate eligendi sibi Confratrem, qui ad effectum indulgentias huiusmodi consequendi confessionibus auditis, eos ab omnibus, & singulari sententiis, & censuris Ecclesiasticis quomodocumque, a jure, vel ab homine in eos latis, necnon peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam si illorum absolutio Sedi Apost. reservata existeret, & præterquam conspirationis in personam Rom. Pontificis, aut sta-

tum Rom. Ecclesiæ, occisionis, vel verberationis Episcoporum, aut aliorum Prælatorum, & injectionis manuum violentarum in illos, falsificationis literarum Apostolicarum, aut delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad infidelium partes, atque sententiarum, & censurarum occasione Aluminum Tulphæ nostræ, ac de partibus infidelium ad fideles, contra prohibitiones nostras delatorum, necnon Ecclesiasticæ libertatis, ac privilegiorum Sedi Apostolicæ, etiam ex consuetudine competentium, ac aliorum, id, & executionem literarum, & mandatorum Apostolicorum, etiam in Bulla in die Coenæ Domini legi consueta, ac aliis Apostolicis Constitutionibus comprehensorum concernentia quomodolibet violatorum, incurfarum, semel tantum absolvat, eligendi, & pro animabus Defunctorum cum communicatione bonorum spiritualium predictorum, & statonium Urbis Indulgentiarum, necnon eius ovorum, butyri, & lacticiuorum temporibus prohibitis ad eorum libitum, & carnum, de utriusque Medici consilio, licentia, & concessione, & cum eisdem seu similibus facultatibus Commissariis ad id deputatis, seu ab illis subdeputandis per predictos Prædecessores nostros, seu ab eis deputari solitis, iuxta tenorem prænaratarum literarum feriatim in nostris desuper expeditis literis, descriptis, & adnotatis concessione.

Commissariis que Fabricæ dedit potestatem dispensandi in casibus hic expressis.

§.41. Necnon predictis Commissariis, ut præmittitur, deputandis, quod eos qui arctati forent, & vigesimum tertium suæ ætatis annum attingerent, ut ad omnes sacros, etiam Presbyteratus ordines promoveri, & unum beneficium Ecclesiasticum obtinere, necnon cum quibusvis Religiosis professis, & non professis quorumcumque Ordinum, & quacumque licita facultate, & cum secularibus Clericis, seu Presbyteris, qui graduari velint, etiam in quacumque universitate, etiam leges audire, eisque studere, ac in ipsis graduati, usque ad doctoratus gradum inclusive similiter valerent. Et cum eisdem Religiosis, qui relicto Religionis habitu per sæculum vagantes, apostasia notam seu irregularitatem contraxerint, & deinde poenitentia ducti ad cor redierint, quando inde verisimiliter scandalum expectari non posset, & cum his, qui de Ordine suo ad alium Ordinem, parem, vel strictiorem, transferri cuperent. Necnon cum ipsis, ac etiam quibuscumque monialibus, cuiusvis qualitatis, & Ordinis existerent, ut de Superiorum suorum licentia, & ea durante, monasteria exire, & cum parentibus, & aliis Ecclesiasticis personis, seu Sæcularibus conversari. Et corporalia, & alia Ecclesiæ ornamenta dummodo per Presbyterum primo, vel per eas cum chirotecis abluerentur, abluere, & mundare toties quoties opus foret, licentiam, & facultatem concedere. Quodque eos, qui Moniales etiam velatas, commatres, forores, consanguineas carnaliter, damnabili, & inæstuofo coitu cognovissent, aut aliud quodcum-